

Budżet krajowy na rok 1890.

Aleg. 150.

Sprawozdanie

komisji budżetowej o preliminarzu szkół rolniczych i kursu gorzelnianego
w Dublinach na r. 1890.

Wyższa szkoła rolnicza.

Wydatki tej szkoły oblicza Wydział krajowy:

zwyczajne w wysokości	. . .	37.348 zł.
nadzwyczajne „	. . .	2.270 „
Ogółem wydatki w sumie	. . .	<u>39.618 zł.</u>

W porównaniu do uchwalonego budżetu na rok 1889 w kwocie 39.309 zł. wydatki na rok 1890 byłyby wyższe o 309 zł.

Z niniejszego porównania jakoteż z wynikłości z roku 1887 wypływa, iż budżet wyższej szkoły w Dublinach, doszedł już do stanu normalnego, a raczej, że dawniej tak często powtarzające się bądź skreślenia i modyfikacye cyfr przez Wydział krajowy preliminarz, stały się zbytecznymi, skoro preliminarz zestawiony został z myślą przewodnią na istotne potrzeby szkoły, a uwzględnieniem środków, którymi rozporządza skarb krajowy.

Toż komisya budżetowa z uwagi na powyższy stan rzeczy, przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały projekt budżetu wyższej szkoły rolniczej w Dublinach we wszystkich rubrykach i pozycjach wydatków i dochodów zgodny z preliminarzem Wydziału krajowego, z wyjątkiem pozycyi tylko jednej a mianowicie w rubryce V. poz. 38 lit. b. laboratorium chemiczne w której utrzymuje wydatek coroczny dotychczasowy, to jest zamiast preliminarznych 800 zł. wstawia 600 zł. — podwyższenie bowiem wydatku tego, jest wręcz nieusprawiedliwione.

Przy podziale prac w Wysokim Sejmie, w szczególności dotyczącym sprawozdań o szkołach fachowych, zatem szkół rolniczych, lasowej i t. d. powołaną jest budżetowa komisya jedynie do zdania sprawy o budżecie jako takim, podczas gdy komisya gospodarstwa krajowego, spełnia zadanie obszerniejsze, mianowicie zdaje sprawę z każdoczesnego stanu, kierunku i administracji rzeczonych zakładów. Nieprzesądzając zatem odnośnemu sprawozdaniu komisji gospodarstwa krajowego, poczuwa się jednak komisya budżetowa, do obowiązku zwró-

cić już dziś uwagę Wysokiego Sejmu, na potrzebę obmyślenia i przygotowania planu reorganizacji wyższej szkoły rolniczej w Dublanach na chwilę, gdy żądania Wysokiego Sejmu co do utworzenia oddziału rolniczego przy uniwersytecie krakowskim urzeczywistnione zostaną. Jest bowiem rzeczą pewną, że poziom nauki teoretycznej w szkole Dublańskiej wzrósł, zwłaszcza w latach ostatnich do miary Akademii rolniczej.

Świadczy o tem zarówno odnośny plan naukowy, jakoteż w szczególności sposób wykładu pojedynczych przedmiotów, ilość godzin poświęconych nauce teoretycznej lub też ćwiczeniom i demonstracyom w laboratoryach. Zadanie więc które obecnie spełnia wyższa szkoła rolnicza w Dublanach, stanie się co najmniej w znacznej części współudziałem zamierzonego oddziału rolniczego przy uniwersytecie krakowskim, kraj więc w tym razie z całym uprawnieniem będzie się mógł domagać przywrócenia szkole Dublańskiej jej charakteru pierwotnego, streszczającego się w zadaniu praktycznej szkoły gospodarstwa wiejskiego tak odpowiadającej istotnym potrzebom jego.

Reforma ta, ponadto okaże się i z tego względu konieczną, o ile że przypuszczać należy, iż młodzież dziś szukająca wyższego teoretycznego przygotowania do zawodu rolniczego w Dublanach, zwróci się niewątpliwie do uniwersytetu krakowskiego, który cokolwiekby następcy jej więcej i sposobności i środków do wyższej nauki teoretycznej. Zachodzi więc zdaniem komisji budżetowej potrzeba podjęcia już obecnie przygotowań w kierunku tuż co opisanym.

Reasumując komisya budżetowa wnosi wydatki i dochody wyższej szkoły rolniczej jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycyi		Złote austriackie		
Wydatki.					
I. Płace profesorów i docentów.					
1		Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca 2.360 zł., dodatki pięcioletnie 400 zł.	2.760		
2		Sześciu profesorów fachowych, płaca po 1.440 zł., dodatki pięcioletnie dla dwóch po 600 zł., dla dwóch po 400 zł., dodatek osobisty dla jednego 300 zł.	10.940		
3		Dwóch adjunktów, płaca po 800 zł., dodatek osobisty dla jednego 200 zł.	1.800		
4		Trzech asystentów, płaca po 600 zł.	1.800		
5		Docent fizyki	800		
6		„ weterynaryi	480		
7		„ leśnictwa	240		
8		„ ustaw rolnych	360		
9		„ ogrodnictwa	200		
10		„ melioracyi	240		
11		„ zoologii	360		
12		„ historyi i literatury polskiej	600		
Suma rubryki I.			20.580	—	20.580
Do przeniesienia			20.580	—	20.580

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycy		Złote austriackie		
		Z przeniesienia .	20.580		20.580
II.		Inne płace.			
13		Lekarz zakładowy	400		
14		Dr. Skalkowski Władysław, emerytowany lekarz zakładowy, stały datek roczny	200		
15		Kapelan	300		
16		Kasyer, zarazem rachmistrz	600		
17		Pisarz dyrekcji	480		
18		Remuneracya za pomoc manipulacyjną w bibliotece Suma rubryki II.	100 2.080	—	2.080
III.		Zasługi.			
19		Sługa szkolny, oraz ubranie dla tegoż	290		
20		Dwóch stróżów domowych	420		
21		Preparator i usługa dla uczniów w laboratorjach	1.200		
22		Pasiecznik i dozorca pola doświadczalnego . . . . . Suma rubryki III.	180 2.090	—	2.090
IV.		Koszta administracyjne.			
23		Zarząd: a) potrzeby kancelaryjne . . . . . 100 zł. b) druki i inseraty . . . . . 100 " " c) portorya i posyłki . . . . . 70 " " d) koszta podróży dyrekcji . . . . . 200 " " Suma	470		
24		Opał	1.050		
25		Oświetlenie	300		
26		Utrzymanie budynków i ogrodzeń	1.000	300	
27		" dziedzińca	300		
28		Ubezpieczenie budynków	400		
29		Najem pomieszczeń: a) dla kasyera . . . . . 180 zł. b) dla dwóch asystentów . . . . . 192 " " c) dla sługi szkolnego . . . . . 40 " " Suma	412		
30		Płaca kominiarza	90		
31		Sprzęty i ruchomości: a) utrzymanie . . . . . 120 b) uzupełnienie nowych . . . . . —	120	270	
32		Koszta przewozu prelegentów i kapelana	1.400		
33		" lustracyi zakładu	100		
34		" nabożeństwa	50		
35		Apteka i rozmaite inne	100		
		Suma rubryki IV.	5.792	570	6.362
		Do przeniesienia	30.542	570	31.112

Liczba		Poszczególne	Zwy-	Nadzw-	Razem
ra-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycy		Złote austriackie		
		Z przeniesienia	30.542	570	31.112
V.		Potrzeby naukowe.			
36		Eksperymenta przy wykładach:			
		a) dla profesora rolnictwa	50 zł.		
		b) " " hodowli zwierząt	50 "		
		c) " " anatomii i fizjologii	25 "		
		d) " " weterynaryi	25 "		
		e) " " botaniki	25 "		
		f) " " chemii rolniczej	50 "		
		g) " " " zwierząt	20 "		
		h) " " fizyki	40 "		
		i) " " miernictwa	15 "		
			300		
37		Zbiory i muzea, mianowicie utrzymanie i uzupełnienie:			
			zwyczaj.	nadzwyczaj.	
		a) zbioru rolniczego	50 zł.	100 zł.	
		b) " hodowlanego	60 "	600 "	
		c) " fizykalnego	150 "	200 "	
		d) " botanicznego	75 "	50 "	
		e) " zoologicznego	150 "	200 "	
		f) " mechanicznego	300 "	— "	
		g) " mineralogicznego	40 "	— "	
		h) " technologicznego	60 "	— "	
		i) " okazów leśnych	10 "	— "	
		k) " " ogrodniczych	10 "	— "	
		l) " " weterynaryjskich	25 "	— "	
		m) " instrumentów mierniczych	10 "	— "	
		n) " modeli do budownictwa	50 "	— "	
		o) " okazów do geografii fizycz.	10 "	— "	
		p) " " melioracyjnych	10 "	— "	
			1.010	1.150	
38		Laboratoria:			
			zwyczaj.	nadzwyczaj.	
		a) laboratorium rolnicze	225 zł.	— zł.	
		b) " chemiczne	600 "	— "	
		c) " roślinno fizyolog.	250 "	200 "	
		d) " zootomiczne	200 "	— "	
			1.275	200	
39		Biblioteka i czytelnia:			
		a) na przykupno dzieł	500 zł.		
		b) na oprawę książek	50 "		
		c) na czasopisma	400 "		
			950		
		Do przeniesienia	3.535	1.350	
			30.542	570	31.112

Liczba		Poszczególne	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
			Złote austriackie		
V.		Z przeniesienia	30.542	570	31.112
			3.535	1.350	
40		Utrzymanie pola doświadczalnego	350	200	
41		Wycieczki naukowe profesorów z uczniami	500		
42		Utrzymanie i uzupełnienie pasieki	30		
43		Ogród : zwyczaj. nadzwyczaj.			
		a) płaca ogrodnika . . . . . 600 zł. — zł.			
		b) utrzymanie ogrodu botani- cznego i uzupełnienie sadu, szkólek, jakoteż ogrodu warzywnego . . . . . 400 " — "			
		c) druk katalogu i jego ro- zesłanie . . . . . 25 " — "			
		d) urządzenie cysterny . . . . . — " 150 "	1.025	150	
44		Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone w skutek zastosowania stanu inwen- tarza do potrzeb szkoły	1.000		
		<u>Suma rubryki V. . . . .</u>	<u>6.440</u>	<u>1.700</u>	<u>8.140</u>
VI.		Podatki i opłaty.			
45		Podatek gruntowy i domowy	66		
—		Opłata od przeniesienia szkół dublańskich na wła- sność kraju	—		
		<u>Suma rubryki VI. . . . .</u>	<u>66</u>	<u>—</u>	<u>66</u>
VII.	46	Stacya kontroli nasion	100	—	100
		<u>Suma wydatków . . . . .</u>	<u>37.148</u>	<u>2.270</u>	<u>39.418</u>

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi		Złote austriackie		
Dochody.					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.500	—	5.500
II.	2	Subwencya z funduszu kultury krajowej	3.428	—	3.428
III.	Oplaty od uczniów.				
	3	Wpisowe od 70 uczni po 5 zł.	350		
	4	Czesne od 70 uczniów po 100 zł.	7.000		
	5	Oplaty za ćwiczenia w laboratorium:			
		a) chemicznem od 25 uczniów po 10 zł. 250 zł.			
		b) roślinno-fizyologicznem od 25 uczniów po 5 zł. . . . . 125 „			
		c) zoologicznem od 25 uczniów po 5 zł. 125 „	500		
	6	Na bibliotekę od 70 uczniów po 4 zł.	280		
	7	Na usługę	780		
		<u>Suma rubryki III . . . . .</u>	8.910	—	8.910
IV.	8	Dochód z pasieki	230	—	230
V.	9	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	250	—	250
VI.	10	Dochód ze stacyi kontroli nasion	—	—	—
		<u>Suma dochodów . . . . .</u>	18.318	—	18.318
		W porównaniu z wydatkami	—	—	39.418
		<u>okazuje się niedobór . . . . .</u>	—	—	21.100

Szkoła parobków i dozorców gospodarskich.

Wydział krajowy oblicza wydatki tej szkoły na rok 1890 w kwocie 12.809 zł., czyli w porównaniu do uchwalonego budżetu na rok 1889 w kwocie 12.719 zł. o 90 zł. więcej.

Dochody natomiast przyjmuje preliminarz Wydziału krajowego w wysokości przyjętej na rok 1889.

Gdy preliminowana zwyżka wydatków na rok 1889 w kwocie 90 zł. jest następstwem zapadłego pięciolecia dla jednego z nauczycieli, wszystkie inne zaś pozycye wydatków i dochodów są równobrzmiące z uchwalonymi na rok 1889, przeto komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wydatki i dochody szkoły parobków i dozorców gospod. jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy				
Złote austriackie					
Wydatki.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	{ a) Nauczyciel fachowy	—		
		{ b) Zastępstwo nauczyciela fachowego	—	1.375	
	2	Dwóch nauczycieli pomocniczych, płaca 600 zł. i 500 zł., dodatek osobisty dla jednego 200 zł. i dodatek pięcioletni od Lutego 1890 dla jednego 90 zł.	1.390		
	3	Docent weterynaryi	150		
	4	Katecheta	200		
	5	Instruktor robót ręcznych	540		
		Suma rubryki I	2.280	1.375	3.655
II. Koszta administracyjne.					
	6	Zarząd:			
		a) remuneracya dyrektora . . . . . 400 zł.			
		b) potrzeby kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . . . 100 „	500		
	7	Opał i oświetlenie	240		
	8	Utrzymanie budynku szkolnego i ruchomości, ubezpieczenie i kominiarz	300		
	9	Koszta nabożeństwa obrządku gr. kat.	300		
		Suma rubryki II.	1.340	—	1.340
		Do przeniesienia	3.620	1.375	4.995

Liczba		Poszczegolnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycyi				
Złote austriackie					
		Z przeniesienia	3.620	1.375	4.995
III.		Utrzymanie uczniów.			
	10	Stołowanie 36 uczniów po 144 zł.	5.184		
	11	Odzież, pościel i pranie dla 36 uczniów po 60 zł.	2.160		
		Suma rubryki III.	7.344	—	7.344
IV.		Potrzeby naukowe.			
	12	Zaprzęgi do demonstracyi	80		
	13	Przybory do pisania i nauki uczniów	120		
	14	Przykupno zwierząt do sekcij	30		
	15	„ modeli machin i narzędzi	200		
		Suma rubryki IV.	430	—	430
V.	16	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	40	—	40
		Suma wydatków	11.434	1.375	12.809
		Dochody.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.500	—	1.500
II.		Oplaty i datki.			
	2	Oplaty na utrzymanie uczniów	480		
	3	Datki Rad powiatowych, Towarzystw gospodarczych i innych	360		
		Suma rubryki II.	840	—	840
III.	4	Zarobek 36 uczniów po 18 zł.	648	—	648
		Suma dochodów	2.988	—	2.988
		W porównaniu z wydatkami	—	—	12.809
		okazuje się niedobór	—	—	9.821

Kurs gorzelnictwa w Dublanach.

Wydatki i dochody kursu tego oblicza Wydział krajowy na 1890 rok w tej samej wysokości, w jakiej uchwalone zostały na rok 1889, a mianowicie pierwsze na 1.960 zł. a. w. drugie na 1.240 zł., ztąd wynikający niedobór na 720 zł., który z funduszków krajowych pokryty być ma.

Zgodnie z Wydziałem krajowym we wszystkich rubrykach wydatków i dochodów wnosi komisya budżetowa wydatki i dochody kursu gorzelnianego w Dublanach jak następuje:

Liczba		Poszczególnienie	Zwy-	Nadzw-	Razem
ru-	po-		czajne	czajne	
bryki	zycyi		Złote austriackie		
W y d a t k i.					
I. Płace nauczycieli.					
	1	Kierownik kursu	250		
	2	Prelegenci za wykłady:			
		<i>a)</i> arytmetyki, geometryi i stereometrii	115		
		<i>b)</i> fizyki	75		
		<i>c)</i> chemii	100		
		<i>d)</i> gorzelnictwa	375		
		<i>e)</i> o maszynach i kotłach	150		
		<i>f)</i> o opodatkowaniu	100		
		<i>g)</i> o rachunkowości	60		
		<i>h)</i> za ćwiczenia w laboratoryum	150		
		Suma rubryki I.	1.375	—	1.375
II. Koszta administracyjne.					
	3	Druki, inseraty, portorya i t. p.	15		
	4	Koszta przewozu prelegentów	30		
		Suma rubryki II.	45	—	45
		Do przeniesienia	1.420	—	1.420

Liczba		Poszczególnienie	Zwy- czajne	Nadzw- yczajne	Razem
ru- bryki	po- zycy				
Złote austriackie					
		Z przeniesienia .	1.420	—	1.420
III.		Potrzeby naukowe.			
	5	Szkole rolniczej w Dublanach za użycie labora- toryum	40		
	6	Wycieczki profesorów z uczniami	100		
	7	Książki, czasopisma, aparaty do kontroli służące, modele maszyn i rysunki	45	100	
		Suma rubryki III. .	185	100	285
IV.	8	Zapomogi dla uczniów	250	—	250
V.	9	Rozmaite drobne	5	—	5
		Suma wydatków .	1.860	100	1.960
Dochody.					
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	1.000	—	1.000
II.	2	Oplaty od uczniów	240	—	240
III.	3	Rozmaite przypadkowe	—	—	—
		Suma dochodów .	1.240	—	1.240
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	1.960
		okazuje się niedobór .	—	—	720

Lwów dnia 7. listopada 1889.

Hausner
przewodniczący.

Abrahamowicz
sprawozdawca.